

Magyar-román területi megoldástervezet.

(147)

A magyar-román határkérdés egyik megoldási terve az, hogy a Székelyföld autonómiáját, területi önkormányzatot kapjon, Románia határain belül, a többi nem székely magyar pedig tömörítessék össze a magyar határ mellé, s az általuk benépesített terület csatoltassék Magyarországhoz.

Ennél a tervnél az első feladat megállapítani: kik a székelyek és hányan vannak? A számszerűség meghatározásánál el kell dönteni, hogy milyen statisztikát, melyik népszámlálást fogadjuk el.

Székelyeknek nevezzük azokat a romániai magyarokat, akik Erdélyben az Olt és a Maros /Szászsebesig/ vízrendszeréhez tartozó területen élnek, továbbá székelynek számíthatjuk az összes óromániai /regáti/ magyart. Természetes, hogy ez az önkényes meghatározás nem fedi teljesen a valót: a közjogi székely fogalom szűkebbre fogja a székelységet. A regáti, főleg a moldvai magyarság eredete is vitás. Célunk szempontjából azonban szükség volt valamilyen számszerűség leszögezése, ez pedig csak a területileg körvonalazott statisztikák alapján lehetséges. A számszerű eredmény a székelyek létszámáról - nézetünk szerint - így is alatt marad a valószínűnek, mert a székely elvándorlás oly nagyméretű volt a közelmúltban, pl. Kolozsvárra, a zsilvölgyi bányavidékre és az első világháború után Csonkamagyarországra, hogy a kapott székelylétszámba foglalt nem székely magyarok száma azt alig helyettesítheti.

A székeltek számát döntsük el a fenti területi körvo-
nalazás alapján az 1930. évi román népszámlálás anyanyelvi statisztikájából kiindulva. Azért kell a román statisztikát használnunk, mert csak ez mutatja ki hivatalos statisztikában a regáti magyarok számát, bár nézetünk szerint igen hamis képet nyújt erről. Erdélyi vonatkozásban az 1910-es népszámlálási adatokat is használhatnánk forrásul, de

148

ebben a kérdésben az a szempont vezet bennünket, hogy a készülő tervezet elfogadható legyen a románok számára is, már pedig a románok minden bizonnyal a teljes tagadás álláspontján vannak, az 1910-es magyar statisztika használhatóságát illetően. A románok érveléseiknél mindenkor az 1930 évi román statisztika nemzetiségi adatait használják, eszerint a romániai magyarság kerekaszámmal 130.000-el kevesebb, mint az ugyanakkori anyanyelvi kritérium szerinti magyar létszám. Az 1,554.525 magyar anyanyelvűvel szemben csak 1,425.507 magyar nemzetiségű lakost irtak össze a románok Románia területén 1930.dec.29.-én. Ha tehát ők a nemzetiségi adatokkal operálnak, legyen szabad nekünk a számunkra valamivel kedvezőbb román adatokból kiindulni, másszóval alapozzuk számításainkat az 1930.évi román statisztika anyanyelvi rovatára. Bár ezzel sem értük el az objektív arany középutat, de döntésünkönél vezessen az a szempont, hogy perbeli ellenfelünk dokumentumaival, ellenségünk hiteles számadataival bizonyítsuk be igazunkat. Az 1930-as adatsorok használatára az a szempont is is késztet, hogy ez a statisztika Nagyrománia életének viszonylag legdemokratikusabb kor szakában született; a nemzeti parasztpárt kormányzása alatt. Az anyanyelvi rovatot pedig a fenti okokon kívül azért is részesítjük előnyben, mert - szerintünk - az anyanyelvi adatok a közérdek szempontjából fontosabb, a mindennapi életben használhatóbb kritériumok egy modern, demokratikus berendezésben. ¹ C. Anyanyelvi

A fenti földrajzi elhatárolás alapján az 1930.évi Statisztika szerint a székelyek számát 754.498 főben állapítjuk meg. Ezek 1930-ban a következő román közigazgatási beosztásban szerepelnek.

Megye neve		Magyar nyelvű lakosság
Ciuc	Csik	124.971
Trei-Scaune	Háromszék	117.868
Odorhei	Udvarhely	123.885
Három székely megye:		366.724

különállásának földrajzi előfeltételei is nagyban egészben biztosítva lennének a terv megvalósulása esetén.

I. terv / a térképen piros vonallal határolva./

A megye neve, amelyből a Székelyföld részeseedik

románul /1930.évi közig.beoszt./	magyarul közig.beoszt./	összlakos az 1930.évi anyanyelvi adatok szerint	magyar	román	egyéb	községek száma
Ciuc	Csik	133.259	122.502	8.567	2.190	56
Odorhei	Udvarhely	130.282	123.885	4.888	1.509	141
Trei-Scaune	Háromszék	134.839	117.732	15.608	1.499	103
Mures	Maros-Torda	236.529	127.646	88.402	20.481	198
Brasov	Brassó	112.876	44.949	41.520	26.407	23
Tarnava-Mica	Kiskukulló	3.450	3.009	321	120	5
Tarnava-Mare	Nagykukulló	3.201	1.851	1.318	32	2
Székelyföld		754.436	541.574	160.624	52.238	528

II. terv. / a térképen kék határral./

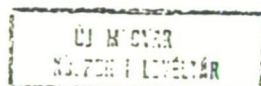
Ciuc	Csik	133.259	122.502	8.567	2.190	56
Odorhei	Udvarhely	130.282	123.885	4.888	1.509	141
Trei-Scaune	Háromszék	134.839	117.732	15.608	1.499	103
Mures	Maros-Torda	242.144	128.567	92.984	20.593	203
Brasov	Brassó	2.061	1.660	388	13	1
Tarnava-Mica	Kiskukulló	71.374	27.663	27.376	16.335	66
Tarnava-Mare	Nagykukulló	39.476	9.511	17.228	12.737	23
Torda	Torda-Aranyás	1.076	624	423	29	2

Székelyföld		754.511	532.144	167.462	54.905	600
-------------	--	---------	---------	---------	--------	-----

III. terv / a térképen zöld határral./

Ciuc	Csik	145.806	124.971	18.455	2.380	59
Odorhei	Udvarhely	130.282	123.885	4.888	1.509	141
Trei-Scaune	Háromszék	134.839	117.732	15.608	1.499	103
Mures	Maros-Torda	240.651	128.374	91.652	20.625	201
Brasov	Brassó	2.061	1.660	388	13	1
Tarnava-Mica	Kiskukulló	63.254	25.646	21.574	16.034	59
Tarnava-Mare	Nagykukulló	37.475	9.481	16.433	11.561	22
Székelyföld		754.568	531.749	168.998	53.621	586

Megye neve		Magyar nyelvű lakosság
Brasov	Brassó	46.798
Mures	Maros-Torda	133.045
Nagyobb Székelyföld		546.567
Tarnava-Mica	Kisküküllő	36.461
Tarnava-mare	Nagyküküllő	18.094
Torda	Torda-Aranyos	40.676
Fogaras	Fogaras	5.049
Sibiu	Szeben	9.325
Alba	Alsó-Fehér	24.513
Erdélyi székelyek:		680.685
Cromániai magyarság:		73.813

Székelyek:

754.498

A székelyek összetömrítésénél az a szempont vezetett, hogy a megmozdítandó elemet a lehető legkisebb számra korlátozzuk. Egyéb szempontok voltak még: Brassót is a székely területre vonjuk be, vagy nem; a székelysítendő területet nyugat felé toljuk ki, s így közelebb jussunk a mezősei magyarsághoz; ragaszkodjunk-e a keleti ^{keleti} határhoz, vagy a vízválasztóra tegyük-e a határt. Ezért a tervezetben háromféle megoldást hoztam javaslatba: az elsőben Brassót is bevontam, a másodikban a Mezőség felé nyújtottam a székely területet, a harmadikban a keleti határvonal csorbitatlanságát tartottam szem előtt. Mindháromnál akkora területet fog össze a határvonal, amelyen 1930-ban 754.000-nyi lakos élt, tekintet nélkül nemzeti-ségére. A földrajzi szempontokat is figyelembe kellett venni bizonyos határig, de tekintve, hogy a kialakítani kívánt Székelyföld nem országnak, hanem csak autonóm területnek van szánva, határai nem vámhatárok, csak kultur- esetleg közigazgatási határok lennének, a közlekedési, gazdasági és egyéb politikai, földrajzi szempontok nem oly eminens fontosságúak. Mindezek ellenére mindhárom megoldás elég kerek ~~ed~~ alakzatnak tűnik a térképen és egy autonóm Székelyföld gazdasági

(151)

Lássuk együtt a három tervezetet:

Anyanyelv	I. terv szerint		II. terv szerint		III. terv szerint	
magyar	541.574	71.8%	532.144	70.8%	531.749	70.5%
román	160.624	21.3%	167.462	22.2%	168.998	22.4%
egyéb	52.238	6.9%	54.905	7.3%	53.621	7.1%
Összesen:	754.436	100% ₂	754.511	100% ₂	754.368	100% ₂
Terület:	16.400 km		16.730 km		17.010 km	
Népsűrűség	46.0		45.1		44.3	
Községek átlagos lélekszáma:	1.428		1.258		1.287	

E tervek alapján tehát mintegy 160-170.000 románnek és 52-54.000 egyéb anyanyelvűnek /legnagyobb részt szászok/, együttesen kb. 220.000 embernek kell elhagynia székelyföldi lakóhelyét és helyet adni ugyanennyi betelepítendő székely-magyaroknak.

Lássuk mármost, hogyan oldjuk meg a többi erdélyi magyar sorsát, akiket a nyugati határszélre akarunk összetömöríteni: itt két megoldás kínálkozik: 1./ Arad környékét is megnagyarosítandónak kezeljük, ez esetben csak az alföldszéli keskeny sáv kerülne vissza Magyarországhoz, vagy pedig 2./ Nagyszalontától északkeletre haladva Szilágy megye egy részére és Nagybánya környékére tartunk igényt. Az első megoldás kisebb mértékű népcseré folyamatot idézne elő, de gazdaságilag rosszabb megoldás és főleg a románok számára szabadul szét egybetartozó tájakat; a másik megoldás több embert mozgatna meg, viszont mindkét fél számára életképebb földrajzi határvonalat teremtene. Minthogy itt már országhatárról van szó, a geopolitikai szempontok elsőrendű fontosságúak.

Mennyi romániai magyarunk marad a Székelyföld megalkotása után Romániában, akiket nyugatra telepítenénk? Ha az 1930. évi 1,554.525 romániai magyar anyanyelvűből levonjuk a székelynek számított 754.498 -at akkor pontosan 800.027 magyar marad. Ezek közigazgatásilag 1930-ban így oszlottak meg:

Megye neve

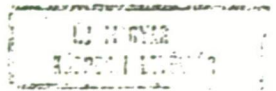
románul	magyarul	Magyarok száma
Cluj	Kolozs	109.165
Nasaud	Beszterce-Naszód	7.174
Somes	Szolnok-Doboka	34.710
Hunedoara	Hunyad	40.375
Severin	Szerény	17.048
Caras	Krassó	5.113
Timis-Torontal	Temes-Torontál	83.423
Arad	Arad	96.756
Bihar	Bihar	172.322
Salaj	Szilágyság	125.544
Satu-Mare	Szatmár	94.112
Maramures	Máramaros	14.285

Magyarok: 800.027

A megmagyarosítandó és Magyarországhoz csatolandó területnek tehát akkorának kell lennie, amekkorán 1930-ban 800.000 lélek élt. Ekkora területi követelésünk mindenképpen jogosult a Székelyföld autonómiájának biztosítása után.

Az első területátcsatolási törv az, amelyben Arad is benne foglaltatik, térképünkön kék határvonal keríti. A második, a zöld határral bevont, Arad nélkül a határszélét, továbbá a Szilágyságot és Nagybanyát igényli a magyarság számára.

Az I. terv /kék/ Magyarországhoz jut a román községek osztás szerint:

Megye neve		Az 1930. évi anyanyelvi adatok szerint				
románul	magyarul	összes lakos	magyar	román	egyéb	községek száma
Arad	Arad	241.148	83.941	99.366	57.841	62
Bihar	Bihar	238.978	151.999	119.881	17.098	160
Salaj	Szilágyság	129.033	68.739	47.123	13.171	80
Satu-Mare	Szatmár	140.921	71.217	52.893	16.811	74
összesen:		800.080	375.896	319.263	104.921	376

A II. terv /zöld/ szerint:

153

		összlakos	magyar	román	egyéb	községszáma
Bihar	Bihar	282.182	147.371	114.792	20.019	159
Salaş	Szilágy	259.266	112.820	122.935	23.511	198
Satu-Mare	Szatmár	258.766	89.415	143.600	25.751	175

Összesen: 800.214 349.606 381.327 69.281 532

A két terv egymás mellett így fest:

Anyanyelv	I. terv szerint		II. terv szerint	
magyar	375.896	47.0%	349.606	43.7%
román	319.263	39.9%	381.327	47.7%
egyéb	104.921	13.1%	69.281	8.6%

Összesen: 800.080 100.0% 800.214 100.0%

Terület: 8.910 km 10.240 km

Népsűrűség: 89.8 78.1

Községek átlagos száma 2.129 1.504

Összegezzük az eddigiek alapján, hogy mekkora terület
válna magyarra Erdély földjéből, ha a tervek összes variációját figyelem-
be vesszük:

I. Székely terv + I. Magyar terv: /Brassó + határszél/
1930-ban magyar 917.470 59.0% Terület: 25.310 km²
román 479.837 30.9% Népsűrűség: 64.4
egyéb 157.159 10.1% Községek száma: 904
Összesen: 1,554.516 100.0% Községek ált. léleksz. 1.719

I. Székely terv + II. Magyar terv: /Brassó + Nagybánya/
1930-ban magyar 891.180 57.3% Terület: 26.640 km²
román 541.951 34.9% Népsűrűség: 58.3
egyéb 121.519 7.8% Községek sz. 1.060
Összesen: 1,554.650 100.0% " ált. léleksz.: 1.466

II. Székely terv + I. Magyar terv: /Mezőség + határszél/²

1930-ban	magyar	908.040	58.4%	Terület: 25.640 km
	román	486.725	31.3%	Népsűrűség: 60.6
	egyéb	159.826	10.3%	Községek száma 976
Összesen: 1,554.591 100.0%				" átl.léleksz.: 1.593

II. Székely terv + II. Magyar terv: /Mezőség + Nagybánya/²

1930-ban	magyar	881.750	56.7%	Terület: 26.970 km
	román	548.789	35.3%	Népsűrűség: 57.6
	egyéb	124.186	8.0%	Községek sz.: 1.132
Összesen: 1,554.725 100.0%				" átl.léleksz.: 1.373

II. Székely terv + Magyar terv: /Tölgyes + határszél/²

1930-ban	magyar	907.645	58.4%	Terület: 25.920 km
	román	488.261	31.4%	Népsűrűség: 59.9 km ²
	egyéb	158.542	10.2%	Községek száma: 962
Összesen: 1,554.448 100.0%				" átl.léleksz.: 1.615

III. Székely terv + II. Magyar terv: /Tölgyes + Nagybánya/

1930-ban	magyar	881.355	56.7%	Terület: 27.250
	román	550.325	35.4%	Népsűrűség: 57.0
	egyéb	122.902	7.9%	Községek sz.: 1.118

Összesen: 1,554.582 100.0% " átl.léleksz.: 1.390

Az erdélyi két területrészt - a Székelyföld és a nyugati határmenti vidék - teljes megmagyarosításával mintegy 640-670 ezer magyar mozdítottunk ki eddigi /1930.évi/ lakóhelyéről, ugyanakkor pedig a románok közül kb. 480-550 ezer főnek kell elhagynia a két területrészt. Az egyéb - nem magyar és nem román - anyanyelvűek megmozdítása mintegy 190-260 ezer embert érintene. Az egyébekkel kapcsolatban felvetődik a kérdés, hogy miért kell ezeknek is kitelepülniök, hiszen itt csak magyar-román vitáról van szó, amelyben ők tulajdonképpen érdektelenek. Tervezetünkben abból a tételből indultunk ki: mekkora az a terület, amelyen a

románok számára is elfogadható legyen; márpedig a románok csakhamar egyeznének bele olyan megoldásba, amelyben az erdélyi románok száma bármilyen módon csökkentene. Vélekedésemet alátámasztja az a tény is, hogy egyrészt a Regátban a magyarok eltávózása egyáltalában nem befolyásolja jelentősen az ország települési, népsűrűségi képét, lévén a magyarok mindenütt szóróványokban; másrészt az erdélyi németek távozásával valóságos népességi vacuumok, telepítésre váró és helyenkint megyényi ürességek keletkeznek, amelyek nemcsak a 73.800 regáti magyar behozását, de a helyükön maradó s a regáti magyarok cseréjéül szint ugyanannyi román Erdélyben maradását, továbbá a csanakmagyarországi románok Erdélybe telepítését is elbírájk, sőt kívánatossá teszik.

Ezek után azt kell eldöntenünk, hogy melyik országrészen, hol kárpótoljuk magunkat Erdély földjéből? Tekintve, hogy itt most az egyebek földjének megosztásáról van szó, magától értetődik, hogy olyan vidéket kell keresnünk, ahol azok az egyebek vannak túlsúlyban vagy pedig magyarok, nehogy az esetleges népcserék azt nálunk románt mondítsanak meg. Ilyen terület pedig nem lehet más, mint a Raxánának jutott Bánság nyugati része, esetleg Arad környéke. Utóbbi eset akkor lép előtérbe, ha a II. határszéli /zöldvonalas/ tervet fogadjuk el alapul a nyugati szegély átkapcsolásánál. Vegyük tehát először a kékkel jelzett határmódosításban kapcsolódó további területi igényünket narancsszinnel körülfogott megoldásunkat. Itt 1930-ban 188.015 ember élt a következő közigazgatási beosztásban:

A./ terv.

Megye neve

Románul	magyarul	összes lak.	magyar	román	egyéb	községek száma
Arad	Arad	27.837	4.440	19.350	3.597	11
Timis-Torontál	Timis-Torontál	160.128	18.664	45.918	95.546	71
Összesen:		188.015	23.104	65.768	99.143	82
B./ terv.						
Arad	Arad	174.752	66.255	64.313	44.179	34
Timis-Torontál	Timis-Torontál	13.363	3.109	3.831	6.423	7
Összesen:		188.115	69.364	68.149	50.602	41

A két terv egymásmellé állítva ezt mutatja:

Anyanyelvi megoszlás 1930-ban	A./ tervnél		B./ tervnél	
magyar	23.104	12.3%	69.364	36.9%
román	65.768	35.0%	68.149	36.2%
egyéb	99.143	52.7%	50.602	26.9%
Összesen:	188.015	100.0%	188.115	100.0%
		2		2
Terület:	2.930 km		1.600 km	
Népsűrűség:	64.2		117.5	
Községek száma	82		41	
Község. átl.léleksz.	2.293		4.588	

Ha mármost ezeket a kibővült területi igényeinket jelentő vidékeket hozzáadjuk a minimális magyar igényeket tartalmazó I. ill. II. /kék és zöld vonalas/ területrészekhez, akkor az I.- A./ területsáv kék-narancs/, illetve a II. - B/ zöld-lila/ zóna lehetne a Magyarország-hoz csatolás tárgya. Az 1930-as adatok szerint ezeken ilyen etnikai megoszlás volt:

	I. + A.	II. + B.
magyar	399.000	418.970
román	385.031	449.476
egyéb	204.064	119.883
Összesen:	988.095	988.329
	2	2
Terület	11.840 km	11.840 km
Népsűrűség	83.4	83.4
Községek sz.	458	573

A narancs és lila határral bevont területrészek a térképen nagyon is kritizálhatók alakjuknál fogva és a Magyarországhoz való csatoltatás, odasimulás szempontjából, különösen áll ez a narancs vonalának a jugoszláv Bánságba való beékelődése miatt. Rossz határvonalak ezek, de nem azértam őket másnak, mint annak, hogy körülhatároljanak akkora területet /melyen sok egyéb lakik/, amely az igazságos egyébfelosztás esetén Magyarország számára feltétlenül igényelhető lenne.

